

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, utorak 25. svibnja 1915.

BR. 90. (320.)

Prvi sukobi s Italijom na kopnu i na moru.

Bombardiranje talijanske obale. - Glasovi iz Srbije i Rusije proti Italiji.

Rat s Italijom.

Prvi sukobi na granici.

BEČ, 24. svibnja. Službeno se saopćuje:

Na jugozapadnom ratištu, nakon što je nastupilo ratno stanje, na pojedinim mjestima tirolske granice započeli su omanji bojevi.

U pograničnom području Primorja talijansko konjaničvo pokazalo se kod pograničnog mjesta Strassoldo.

Napadaj na talijansku obalu.

Bombardiranje Venecije - Ankone.

BEČ, 24. svibnja. Službeno se saopćuje:

Naša flota u noći usljednoj navještaju rata, od 23. na 24. o. m., poduzela je akciju proti talijanskoj istočnoj obali izmedju Venecije i Barlette.

Pri tome su na mnogobrojnim mjestima u vojnom pogledu važni objekti uspješno bili bombardirani. Istodobno naši hidroplani obasuli su bombama hangar za upravljive zrakoplove u Chiaravalle, kao što i vojnička skladišta u Ankoni i arsenal u Veneciji, čime su prouzrokovali vidljive štete i požare.

Odlazak diplomatskih predstavnika.

BEČ, 24. svibnja. Austro-ugarski poklisar na talijanskom kraljevskom dvoru već je primio putnice te večeras posebnim vlakom, koji mu bio od talijanske vlade stavljen na raspoloženje, sa osobljem poklisarstva otpustovao u Švicarsku, gdje ga čeka austrijski vlak.

I austrijski poklisar kod Sv. Stolce princ Schönburg sa članovima svoje misije ostavio je

Italiju, skupa sa austrijskim poklisarom na kraljevskom dvoru barunom Macchio.

Talijanskom poklisaru u Beču vojvodi Avarna danas prije podne doznačene su putnice.

Odlazak Avarne.

BEČ, 24. svibnja. Dosadani talijanski poklisar vojvoda Avarna večeras je oputovao. Nije došlo ni do kakve upadice.

Zaštita državljana.

BEČ, 24. svibnja. Zaštitu austro-ugarskih državljana u Italiji preuzela je Španjolska, a zaštitu talijanskih državljana u Austro-Ugarskoj preuzele su Sjedinjene Države.

Protu austrijski izgredi u Italiji.

„Fremdenblatt“ saopćuje niz izvještaja naših zastupstva u Italiji, iz kojih se razabire, da je talijanska svjetina počinila grubih izgreda protiv austro-ugarskih konzulata u mnogobrojnim gradovima Italije, tako u Genovi, Bari-u, Catanji, Brindisi-u, Molfetti, Anconi i drugdje. Svjetina je onečistila grbove i zastave, mjestimice ih skinula, nosila u trijumfu kroz ulice i napokon bacila u more.

Talijanski transporti u Albaniju.

Po vijestima iz Krfa odplivlo je pet talijanskih prevoznih brodova iz Brindisija u Albaniju. Navodno je pojačanje talijanski vojnih sila potrebno s toga, što je četni pokret zauzeo većeg obsega.

Talijanska vojska.

U isti mah sa svojom izjavom neutraliteta Italija je odmah započela s ratnim naoružavanjem. Vojna u Libiji zadržala je vojske teške gubitke na ljudima i materijalu, koje je valjalo nadomjestiti. Osjetljiva je bila nestašica častnika, naročito satnika, koji su nakon velikih napora afrikanskog rata morali ostaviti aktivnu službu.

Kad je na mjesto pok generala Pollio postao Cadorna glavarom glavnog stožera, zamjetila se odmah živahnija djelatnost, koja je ulila brzi tempo priprava za rat.

Danas može Italija za slučaj rata postaviti 12 zborova po 38.000 momaka, 3 konjaničke divizije i izvestan broj drugih formacija izvan vojnih zborova. Ukupni broj tih četa iznosi 660.000 ljudi. K tomu dolazi u drugom redu 12 divizija i neke samostalne

tjelesne s ukupno 250.000 ljudi. U trećem redu kažu da je u pripravi 450.000 momaka. Iz toga se razabire, da ima 850 do 900.000 vojnika prvog i drugog reda, dok se treći red sastoji od domobranstva.

Sve se te čete sastoje od 19 godišta. Osam njih pripada stajaćoj vojsci, četiri t. zv. „milizia mobile“, domobranstvu, a sedam t. zv. „milizia territoriale“, pučkom ustanku.

U pogledu mornarice određeno je, da mornari iz godišta 1891. imaju ostati na svojim brodovima do neodređenog vremena. Time je postignut predviđeni broj od 40.000 mornara.

Svim ovim odredbama broji sada aktivno služeća vojska jedan milijun ljudi.

Podjedno provedeno je novo formiranje poljskog topništva. Po toj novoj formaciji nema vojni zbor više 16 baterija, kao prije, već 24, ali pojedina baterija ne broji više 6, već samo 4 topa. Time je broj topova dođuše ostao isti (96 napram 132 kod naših zborova), ali je znatno porasla okretnost baterija.

Nestašici častnika doskočilo se unapređivanjem u velikoj mjeri. Imenovano je kod pješactva 508 novih satnika, kod konjaničtva 64, kod topništva 159 itd.

Bitno je promijenjena i formacija ratne mornarice. Vrhovno zapovjedništvo vodi vojvoda od Abruzza, koji je iztaknuo svoju zastavu na „Conte di Cavour-u“, što pripada prvom brodviju.

Poluslužbeni srpski list proti Italiji.

Beogradska „Samouprava“, poluslužbeni srpski list, donosi veliki članak protiv Italije, koja želi svojim aspiracijama porušiti gleso sadaneg rata, koji ide za tim, da se Evropu preuredi po narodnostima. Ako je ententa prihvatila želju Italije, onda je to upereno protiv južnih Slavena, pa se ovi moraju prihvatiti samoobrane.

„Ni Istra ni Hrvatska ni Dalmacija nisu ni Tripolis ni Albanija, no kad se Beduini i Albanci opiru talijanskoj okupaciji, držimo, da ćemo istinu reći, da nema Hrvata, nema južnog Slavena, koji nebi u tom času, kad se Italija sprema oružanom rukom na naš dom, učinio zavjet, da će do posljednje kap krvi braniti Hrvatsku od talijanske invazije. Nijesmo zaboravili Mlečiče, nijesmo zaboravili tridesetogodišnju borbu naših otaca za hrvatsku Dalmaciju. Mi smo čvrsto uvjereni, da će Monarhija na sve ove talijanske bezobrazluke odgovoriti oružjem u ruci. Dosta je bilo oklijevanja, dosta ponuda, dosta obzirnosti. I ako

se Monarhija bori na tri strane, ima još snage i više nego je Talijanima ugodno. Na poljanama Lombardije vični smo vojevati i pobjeđivati; Hrvatski graničari u sto su okršaja unišili strah Talijanima u kosti, a sinovi njihovi, uvjereni smo, borit će se istim oduševljenjem kao i oci njihovi.

U bregovima Srbije, u šumama Bukovine i Karpata prolivena je hrvatska krv, i ako bi bilo moguće, mi bi voljeli vidjeti sve hrvatske čete na talijanskoj granici. Ako su dosad ubrali lovorike u ratovanju, držimo da bi u ratu protiv Italije svoju snagu hrvatske čete podvostručile.

A ako se Talijanima prohtije doći preko mora u Dalmaciju, neka ne zaborave na višku bitku, neka ne zaborave, da će hrvatska Dalmacija ustati listom na obranu svojeg hrvatstva. Hrvati se ne dadu najmiti na 15 godina kao Kinezi i Crnci — oni će noktima i zubima braniti svaki pedalj svoje zemlje — i baciti Talijana u more.

Rat protiv Italije bit će naš i Monarhija može računati na svakog čovjeka.

Hrvati su i dosad pridonasili goleme žrtve i u krvi i u novcu — a učinit će to i odsad iz ljubavi za svoju domovinu“.

Italija i Rusija.

„Neues Pester Journal“ brzojavljaju iz Haaga: Nije baš nezanimivo uzeti na um, da što više se približava dan, kad će Italija zastupati svoje aspiracije, tim je veća i bojazan saveznika, pa te aspiracije polaze predaleko ili da bi im se moglo u prevelikom opsegu udovoljiti. U jednom od posljednjih brojeva „Novog Vremena“ izašao je vrlo zanimivi komentar jednog poznatog ruskog političara k proglasu prijašnjeg hrvatskog zastupnika Supila.

U tom proglasu pozivlje Supilo panslaviste, da upru svoje poglede u pučanstvo onih južno-slavenskih dijelova austro-ugarske monarhije, koje bi talijanska halapljivost mogla progutati. Ovi srpski (!) narodi, koji pod austrijskim gospodstvom, prema mišljenju g. Supila, imadu mnogo da pretrpe, ipak su se snašli u tim prilikama, jer svakako uživaju neke slobostine i autonomiju, uslijed čega im je život do konačnog oslobođenja podnosljiv. Još uvijek im preostaje nada, da će jednoga dana biti združeni sa svim slavenskim narodima geografski, ekonomski i plemenski jednakima. Ovi narodi zgroziše se pred aspiracijama Italije, koja bi ih, otevi im sadanja prava, inkorporirala talijanskoj državi i lišila ih dosadanje,

ma i ograničene slobode za vazda i svih onih snova, da će se jednom združiti sa ostalim Slavenima.

U Galiciji i Poljskoj.

BEČ, 24. svibnja. Službeno se saopćuje:

Na sjeveroistočnom ratištu općenita situacija u glavnom je nepromijenjena.

U srednjoj Galiciji borbe traju dalje.

U okršajima zadnjih dana bilo je u obrežju K'elca ukupno zarobljeno 30 častnika i 6.300 vojnika Rusia.

Akcija proti Dardanelima.

Teški neprijateljski gubitci.

CARIGRAD, 24. svibnja. Glavni kvartir saopćuje:

Kod Sedid-Bahra nalazeći se neprijatelj poduzeo je svim silama napadaj, ali je bio potpuno potisnut te je na bojnomo polju ostavio više od 2.000 mrtvih. Mi smo imali 420 ranjenih i 43 mrtva. Dvije neprijateljske oklopnjače bile su od naših baterija više puta pogodjene.

Sa francuskoj ratišta.

BERLIN, 24. svibnja. Službeno se saopćuje:

Više noćnih engleskih nasrtaja izmedju Neuve Chapelle i Givenchy, kao što francuski napadaji na sjevernom privjesku visa Lorretto i sjeverno te južno od Neuville, bili su odbiveni uz teške gubitke za neprijatelja, koji je izgubio 150 zarobljenika.

Izmedju Maase i Mosele artijerijske borbe traju.

U Sumi Priester Francuzi, za ponovnog bezuspješnog napadaja, pretrpjeli su gubitke.

Boj o Przemysl.

„Fremden-Blatt“ javlja iz Petrograda: Navodi vojničkih krugova, da neprijateljske čete, koje stoje pred Przemyslom, sastoje isključivo od konjaničtva, nisu se potvrdili. Sada je ustanovljeno, da su se pred Przemyslom pojavile brojne čete pješactva i topništva, o jakosti kojih se još nije moglo saznati. Puca se iz mužara,

kao i iz poljskih topova. U Petrogradu drže, da Przemyslu još ne prieti ozbiljna opasnost, ali se ipak izjavljuju, da se posada iz Lavova žiri u pomoć Przemyslu. Ne bude li pojačanje pravodobno stiglo, tad će se morati Przemysl izprazniti, budući da Rusi nisu imali vremena popraviti utvrde, što su ih Austrijanci razorili.

Petrogradska brzojavna agentura izvješćuje: Jake neprijateljske sile približuju se Przemyslu. U okrugu grada blesni žestoka topovska grmljavina. Njemačko i austro-ugarsko topništvo bombardira utvrde. U prostoru između Przemysla i velikih movčara Dnjestra doprli su neprijatelji sve do naših zagrada od Žica. Dosad je uspjelo navale suzbiti, ali je neprijatelju pošlo za rukom, da uz velike žrtve osvoji neke nase šanceve.

Držanje Rumunjske.

Bukareški „Universal“ izvodi u podužem članku medju ostalim:

Dolazak Italije na ratište bit će za saveznike bez velike koristi. To je nauka centralnim vlastima, kako Italija pošiva ugovore i kako lakomisljeno odbacuje dugogodišnje prijateljstvo. Ali Rumunjska, koja vodi realnu politiku, ne može se povesti za ovom talijanskom pustolovinom. Interesi Rumunjske upravo joj nalažu, da prepusti Italiji samoj, da nosi posljedice svoje politike.

Dužnost je rumunjskog pučanstva, da podupre svoje odgovorne faktore. Neka vidi svijet, da se politika Rumunjske ne stvara niti u Rimu niti gdje drugdje, već samo u Bukareštu. U ovom se odlučnom trenutku razilazi naš put od puta Italije. Kakogod nam je milo naše zajedničko podrijetlo, na koje smo često mislili, ovaj put možemo da samo bolno i sažalno posmatramo sadašnju politiku Italije.

Oproštaj.

Pošto mi nije bilo moguće oprostiti se osobno od viših oblasti te svih znanaca i prijatelja, to ih ovim putem srdačno pozdravljam i želim im sretan ostanak.

Major Rizzetti.

Grad i okolica.

Vesjele sa prvih uspjeha. Kada se jučer u podne saznanalo za prve uspjeh naše mornarice, građanstvo je pozdravilo vijest oduševljenim poklicima. Čitav grad bio je u svečanom raspoloženju, i nikada pučanstvu, odakle traje rat, nije bilo tako zgodno pri duši kao jučer. Na večer je domobranska fanfara priredila koncert.

Odlikovanje. Naš sugradjanin g. Ivan Perat, c. k. priglednik financijske straže u Kotoru, bio je odlikovan ratnim srebrnim križem sa krunom za hrabrost pred neprijateljem. Čestitamo!

„Crvenom Križu“ poklonili su: da počaste uspomenu pok. Kate Šupuk obitelji Dušana Novaka K 5.—, obitelji Battigelli K 2.—, Ugo i Milica Fosco K 10.—, V. Inchiostru i sin K 6.—, Niko Marinković K 2.—, Josip Meneghelli K 4.—, Marko Iljadica-Rapo K 2.—, Marko Protega K 4.

Namjenski savjetnik g. Božo Catelebić sakupio je između činovnika Kot. Poglavarstva kroz veljaču, travanj i svibanj K 169:53.

Komodor Lloyd g. August Léva sakupio i predao preko kontreadmirala g. Huga Zaccaria K 102.

Paško Staničić, da počasti uspomenu pok. Eme Celegin, K 2.—; Augustin Zane, da počasti uspomenu pok. Ante Fulgosi, K 2.

Zatvor škola. Prama odredbi školske vlasti, realna gimnazija, građanska ženska škola i sve pučke škole u gradu bile su danas zatvorene.

P. T.

Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davna osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA
KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničeno jamčenje
U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrstne klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobitom preciznošću izrađuje žrtvenike, balaustre, krsionice, nadgrobnne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je obskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokućstvo. Buduć je ista providjena izvrstnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacrt, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.

Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svćenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

Remington Standard

Jedan milijun psućah strojeva

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE

Podpuno

amerikansko pokućstvo

GLOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 i kat
Telefon br. 17-70.

MLIJEKO:

kravlje i ovčije,
čisto, naravno i
sterilizirano, prodaje po 48 para litar,

Uzorna Mljekarna J. Drezga.

Novinarski papir

novi („Piccolo“) za pakovanje 50 kg.
— K 10 —

1000 Felpost-dopisnica

— K 6 —

TRAFIKA ANTE BOGIĆ — ŠIBENIK.

Opća korist!

Ženska krojačka škola, sistema „Europa“, obavještuje p. n. cj. gospođe i sugrobnice grada Šibenika i okolice, da će dne 3. svibnja t. g. otvoriti tečaj u Šibeniku u Glavnoj ulici br. 40 II. kat. (kuća Gjilardi), te se upozoruju cj. naslovi, da ovu vanrednu priliku u lahkoći, kratkoći vremena i savršenoj jednostavnosti u poduci sveukupnoga ženskoga odjela, neprepuste, budući da jamčimo, da se svaka tačno i potpuno u sveukupnom krojenju, za malo dana, može da usavrši. Najviše jamstvo pružaju bezbrojna priznanja i javna očitovanja iz svih krajeva ove namahrije.

Na upis prima se, za vrijeme poduke u školi, izjutra od 9-12 i po podne od 3-7 sati.

Opzirom na kratkoću tečaja, molimo svakoga, da već sad u početku sudjeluje.

Za mnogobrojni posjet moli uz štovanje

Š. R. ROSIĆ

upravitelj.

Traži se.

Mjesnog zastupnika, za posjećivanje učenika na upis u Žensku krojačku školu „Europa“, traži Š. R. Rosić, upravitelj.
Upitati u Hotel Šibenik.

Sa više strane primismo novih narudžaba našeg lista. Obzirom na sadašnje ratne okolnosti i na velike troškove, koje mora podržavati naš list, obznanjujemo nove predbrojnice, da ako žele primati „Hrv. Misao“ nek pošalju prije pretplatu barem za jedan tromjeseč.

Bakalara, ulja maslinovog, pirinča.

Sumpora i sumporača „Torpedo“ Strcaljka „Vermorel i „Non plus ultra“ cukra u kockama (caklaša) sješenja djeteline

uz snižene cijene prodaje

PIO TERZANOVIĆ U ŠIBENIKU

KRUMPIR

je upravo stigao.

Soba s pokućstvom

po želji sa još jednom sobicom iznajmljuje se. Ista se nalazi u kući br. 225 kod Vatrogasnog Društva. Upitati se kod vlasnika

2-4

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje: Srećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

PREDPLAČUJTE SE NA
„HRVATSKU MISAO“.

Pobjegla papiža.

Zelena papiža, koja razumije, kad ju se zove imenom „Bubi“ pobjegla je gosp. oberšteutnantu pl. Freischlag. Onaj koji ju nadje i povrat, dobije 100 K nagrade.

Kuća u sredini grada

na dva poda, s električnom svjetlošću, i vodom, i sa tri konobe, prodaje se. Priupitati se u uredništvu lista.

UGLJEN SLATKI

prodaje se na vrećama

po 20 hel. kil. — Franko u kuću. Obratiti se u našu Tiskaru ili u Varoš u kuću Kerubina Salvaro.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro
uz najpovoljnije cijene.

NAJMODERNIJE POSJETNICE
 IZRADJUJE
HRVATSKA ZADRUGA TISKARA U ŠIBENIKU
 U. Z. S. O. J.

RN:JIGOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE

TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE

VRSTI UVEŽA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE,

MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-

DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOL'DNA.

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8,000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik Kotor Ljubljana Metković

Opatija Šibenik Spiljet Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno Veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i izvučene, založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjižice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Ziro račun i tekuci račun. — Unovčivanje: mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira.

Kreditna pisma, čekovi, vaglja, nuputnice. — Predjmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srečke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjerovnice.

Pretničnici (Safes) za čuvanje vrijednota u željeznoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretničnima može držati svakovrsne vrijednosti.

HRVATSKA ZADRUGA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM

(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBELJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE: POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOJVE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, CSMARNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBCINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRISNOG ČISTOG PAPIRA I OBOJVA

Da postigneš obilan prihod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinegrade, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
51-61% Kalciumcianamidom
16-21% Thomasovom drozgom

i to, prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo, ustmeno ili pismeno, ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnjojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnjojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpacaavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBISIĆ & Comp. — Šibenik.

(brzojavni naslov GRUBARES telefon br. 56)